

Сформована відповідно облікова політика дає змогу працівникам бухгалтерії надавати менеджерам якісну і об'єктивну інформацію, яка дозволяє їм оперативно опрацьовувати її і висувати реальні пропозиції та рекомендації щодо певних ситуацій у фінансово-господарській діяльності.

1. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік. – Житомир, 2000. 2. Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16 липня 1999 року, № 996-XIV. 3. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський облік. – Житомир, 2000.

УДК 332.122:379.84

С.О. Солдатова

Таврійський національний університет ім. В.І. Вернадського

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ АВТОНОМНОЇ РЕСПУБЛІКИ КРИМ

© Солдатова С.О., 2001

Розглянуто шляхи і перспективи розвитку рекреаційно-туристичного комплексу АР Крим, даються практичні рекомендації щодо проведення реформ.

In paper the ways and development perspectives of recreation-tourist complex of Autonomous Republic Crimea are considered. Practical reforms laying recommendations are given.

У сучасних умовах формування ринкових відносин, значного зростання попиту на рекреаційні послуги, значення рекреаційно-туристичної галузі народногосподарського комплексу постійно зростає.

Розвиток ринкових відносин передбачає максимальний розвиток тих галузей, які мають кращі соціально-економічні показники. В умовах Автономної Республіки Крим такою сферою є освоєння і використання рекреаційних ресурсів, за кількістю і якістю яких Крим заслужено посідає перше місце в Україні.

Освоюючи рекреаційні ресурси як об'єкт господарювання, необхідно враховувати всю різнобічність їх якісних властивостей, міри господарського освоєння, рівень інфраструктурного забезпечення тощо.

Для рекреаційних ресурсів характерна сукупність корисних властивостей в матеріальній і нематеріальній формі, до них необхідно підходити як до потенціалу певної території. Цей потенціал є складовою соціально-економічного потенціалу регіону і може бути визначений як спроможність корисних властивостей рекреаційних ресурсів підтримувати відновлення здоров'я людини, розвитку його як особистості.

Освоєння рекреаційних ресурсів сприяє реорганізації соціально-екологічних і економічних завдань розвитку регіону. Тому на сучасному етапі виникає необхідність у створенні ринкового механізму використання рекреаційних ресурсів, основним елементом якого є їх економічна оцінка.

Туризм з економічного погляду є високоприбутковою галуззю, що визначається суспільними функціями, які можна розділити на чотири основні групи [1, с. 26]:

- 1) медико-біологічну;
- 2) соціально-культурну;
- 3) економічну;
- 4) політичну.

Медико-біологічна функція полягає в санаторно-курортному лікуванні й оздоровленні.

Соціально-культурна функція – одна з провідних в рекреації. Культурні або духовні потреби – це проблеми пізнання в найширшому значенні. Туризм відкриває великі можливості для духовного спілкування людини з природними, культурно-історичними і соціальними цінностями не тільки своєї країни, але й усього світу.

Економічна – це основна функція, яка полягає в простому і розширеному відтворенні робочої сили. Рекреація зберігає суспільно необхідний час. Робота в сфері відпочинку і туризму нагромаджується, а потім матеріалізується опосередковано через працівників матеріального виробництва. Завдяки рекреації підвищується працездатність, збільшується тривалість періоду збереження повноцінної працездатності, що приводить до збільшення фонду робочого часу внаслідок скорочення захворюваності, підвищення життєвого тону.

З економічного погляду важлива роль рекреації як нової форми купівельного попиту товарів і послуг, що приводить до формування цілої сфери господарської діяльності, яка розширяє асортимент продукції традиційних галузей промисловості і сільського господарства.

Рекреація виконує й інші економічні функції, наприклад:

- прискорений розвиток господарської структури певної частини території країни;
- розширення сфери застосування праці, тобто збільшення зайнятості населення за рахунок рекреаційного обслуговування в галузях, невід'ємних від рекреації;
- істотний вплив на структуру балансу грошових прибутків і витрат населення по території країни на користь рекреаційних регіонів;
- підвищення ефективності іноземного туризму як джерела поповнення іноземної валюти.

Туризм є важливим засобом ідейно-політичного виховання населення. Ця функція особливо актуальна для виховання патріотичних почуттів на основі знайомства з природою, історичною спадщиною, пам'ятками історії і культури.

Рекреаційна діяльність традиційно є галуззю спеціалізації в АР Крим. Розглянемо показники фінансового становища санаторно-курортних установ і установ відпочинку [2, с. 35] (див. таблицю).

Основні показники фінансового становища санаторно-курортних установ і установ відпочинку в АР Крим, тис. грн.

Показники		1996	1997	1998	1999
Виручка від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)		172757,7	184581,3	196782,2	213821,1
Витрати на виробництво реалізованої продукції		141780,2	163515,0	163528,3	192270,9
Результат від реалізації		23681,3	12079,0	6745,3	54,1
Прибуток або збиток звітного періоду		26711,1	14769,1	9408,5	2965,7
Підприємства, що зазнали збитків	кількість підприємств	4	14	40	69
	в % до загальної кількості	5,6	17,3	36,7	49,6
	сума збитків	347,3	1422,4	6427,8	12557,5

За 1999 рік санаторно-курортні установи і установи відпочинку в Криму отримали прибуток в сумі 2965,7 тис. грн. Порівняно з 1998 роком коефіцієнт зменшення прибутку становив 3,1. З 1996 року спостерігається тенденція зниження прибутку як від реалізації послуг, так і балансового прибутку. Намітилася стійка тенденція до збільшення кількості збиткових підприємств (від 4 в 1996 році до 69 в 1999 році). У 1999 році 69 (49,6 %) санаторно-курортних установ зазнали збитків на суму 12557,5 тис. грн.

Рівень рентабельності санаторно-курортних установ щорічно знижується: в 1996 році він становив 16,7 %; в 1997 році 7,4 %; в 1998 році 4,1 %; в 1999 році 0,03 %.

У зв'язку зі структурною перебудовою народного господарства і впровадженням ринкових форм господарювання можна запропонувати деякі шляхи переходу рекреаційного господарства на ринкові відносини. Існуюча система господарювання мало націлює рекреаційне господарство на підвищення ефективності його діяльності. Аналіз господарської діяльності рекреаційної сфери АР Крим підтвердив низьку ефективність сучасної системи господарювання. Тому першочерговими завданнями формування ринкового механізму в рекреаційній сфері є:

- реорганізація форм власності і процеси роздержавлення;
- фінансово-кредитні важелі управління;
- взаємовигідні умови відносин між органами управління і суб'єктами рекреаційного господарства;
- оптимізація щільності рекреаційного господарства;
- залучення додаткових внутрішніх і зовнішніх інвестиційних коштів.

Фінансово-економічне регулювання розвитку рекреаційної сфери необхідно провести через

- механізм платежів за використання рекреаційних ресурсів;
- ефективну податкову політику;
- систему місцевих зборів (курортний збір, рекреаційний збір, податок на приватний житловий фонд, який використовується в рекреаційних цілях тощо);
- механізм ціноутворення на рекреаційні послуги;
- інвестиційну політику і кредитування.

Основними джерелами фінансування розвитку рекреаційної інфраструктури є [3]:

- державні асигнування;
- гроші підприємств, закладів, організацій – власників рекреаційних об'єктів, зокрема на умовах часткової (пайової) участі;
- гроші місцевих бюджетів, зокрема отримані від платежів за рекреаційні ресурси, податкові платежі тощо;
- кредитні ресурси;
- іноземні інвестиції.

Для реалізації ринкової політики розвитку рекреаційної індустрії доцільним є створення могутньої державної структури з необхідними правами і повноваженнями, до сфери діяльності якої входило б широке коло питань розвитку рекреаційної сфери і об'єктів інфраструктури. Створення запропонованої структури абсолютно не виключає функціонування акціонерних товариств, асоціацій, фірм, які, будучи учасниками процесу, діють в рамках своїх прав і можливостей.

На закінчення необхідно зазначити, що перспективи розвитку рекреації і туризму в АР Крим визначаються дією широкого спектра природних, історико-культурних, економічних і політичних чинників, які мають чітко позначену регіональну специфіку. Крім того, особливості сучасної ситуації полягають в тому, що формування високорозвиненої національної індустрії рекреації й туризму та її інтеграція в світовий ринок рекреаційно-туристичних послуг пов'язані з необхідністю розв'язання гострих соціально-економічних проблем в період трансформації суспільно-економічних відносин. Комплексне і раціональне освоєння рекреаційних ресурсів Криму принесе значний соціальний і економічний ефект, що дасть можливість вирішити ряд життєво важливих проблем регіону, виведе його на значно вищий економічний рівень, буде сприяти раціональному природокористуванню та підвищенню ефективності рекреаційного обслуговування.

1. Мироненко Н.С., Твердохлебов И.Т. Рекреационная география. – М., 1981. – 207 с.
2. Санаторно-курортное лечение, организованный отдых и туризм в Крыму. – Симферополь, 2000. – 35 с.
3. Шмагина В.В., Харичков С.К. Рекреация и туризм в системе современных приоритетов социально-экономического развития. – Одесса, 2000. – 70 с.

УДК 621.31

Н.С. Косар, А.Є. Ковальчук

Національний університет “Львівська політехніка”,
кафедра економіки енергетичних і хімічних підприємств та маркетингу

ІННОВАЦІЇ ТА ЇХ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИЦІ

© Косар Н. С., Ковальчук А. Є., 2001

Розглянуто основні напрямки інноваційної діяльності в електроенергетиці та можливі джерела їх фінансування з позиції концепції соціально-етичного маркетингу.

The main directions of innovation activity in the eletroenergetics and possible sources of their investments on conception position of social-ethical marketing were discussed.

У ринкових умовах функціонування суб'єкти господарювання значну увагу приділяють підвищенню своєї конкурентоспроможності. Інноваційна діяльність допомагає їм вирішити це завдання, але вона пов'язана з великим ризиком.

Успішність інноваційної діяльності залежить від галузі господарювання та методу фінансування. Існують галузі економіки, до яких належить і електроенергетика, у яких інновації вимагають значних коштів із великим терміном окупності.

У загальному розумінні під інновацією розуміють нововведення, що задовольняють певну суспільну потребу, мають споживчу вартість і є об'єктом інтелектуальної власності [1, с. 16]. В енергетиці, в основному, застосовуються технологічні інновації, які спрямовані на створення зовсім нових процесів, насамперед у сфері виробництва електроенергії. Змінюється технологія виробництва, що супроводжується зміною методів управління підприємством.